

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยองค์กร (organization research) ระบุวิธีผู้ผลิตรายการ สารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์โดยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (depth interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participatory observation) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (documentary research) ประกอบกัน

แหล่งข้อมูล

1. เอกสารเกี่ยวกับรายการสารคดีโทรทัศน์ องค์กรสื่อสารมวลชน และการประสานอำนาจการควบคุมในองค์กร แนวคิดวิชาชีพนิยมและพหุนิยม และระบบอุปถัมภ์ในรูปของการโฆษณาและการสนับสนุนรายการ

1.1 หนังสือ และบทความในหนังสือ

1.2 วารสาร และบทความในวารสาร

1.3 วิทยานิพนธ์ และงานวิจัย

2. เอกสารเกี่ยวกับบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เฉพาะบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กับระบบอุปถัมภ์ในลักษณะที่แตกต่างกัน 3 บริษัท โดยบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ในการศึกษาวิจัยจะถูกเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 บริษัทที่มีรายการสารคดีในช่วงเวลาดี (19.00 น. - 22.00 น.) ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 และช่อง 9 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541

2.2 ประเภทของบริษัทตามแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1) การโฆษณา

2) การสนับสนุนรายการ โดยรัฐ

3) การสนับสนุนรายการ โดยบริษัทธุรกิจเอกชน

2.3 ลักษณะของการประกอบการของบริษัทแต่ละประเภท โดยจะเลือกบริษัทที่เน้นการประกอบกิจการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เป็นธุรกิจหลัก และมีการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ทั้งในและนอกเวลาดี (19.00 - 22.00 น.) อย่างต่อเนื่องกลุ่มละ 1 บริษัท

ตารางที่ 3.1 : รายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 - 22.00 น.)
ของสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า 4 สถานี พ.ศ.2541

สถานีโทรทัศน์	รายการสารคดี	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว (นาที)	บริษัทผลิตรายการ	ผู้สนับสนุนรายการ
ช่อง 3	กรมสรรพากร	เสาร์ - อาทิตย์ 19.27 - 19.30 น.	2	ฝ่ายรายการ ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.	กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
ช่อง 5	ไกลบ้าน	อาทิตย์ 21.10 - 21.37 น.	27	บ.แปซิฟิก อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	(สินค้าและบริการต่างๆ)
	ประหยดพลังงานกับ - Mr.Unocal	จันทร์ 21.05 - 21.10 น.	5	บ.พานoram่า ดอคคิวเม้นทารี จำกัด	บ.ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด
	รากแก้วแห่งปัญญา	อังคาร-พฤหัสบดี 21.05 - 21.10 น.	5	บ.พานoram่า ดอคคิวเม้นทารี จำกัด	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ
	ทะเลสีคราม	ศุกร์ 21.05 - 21.10 น.	5	บ.พานoram่า ดอคคิวเม้นทารี จำกัด	บ.ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด
ช่อง 7	จดหมายเหตุกรุงศรี	ทุกวัน 20.45 - 20.47 น.	2	บ.หยดน้ำ จำกัด	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
ช่อง 9	1 ในพระราชดำริ	เสาร์ 20.30 - 21.00 น.	30	ฝ่ายรายการ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	(สินค้าและบริการต่างๆ)
	เมืองไทย side B	อาทิตย์ 20.30 - 21.00 น.	30	บ.คอนสแตนท์ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด	(สินค้าและบริการต่างๆ)
	เพื่อวัฒนธรรมไทย	จันทร์ - ศุกร์ 20.30 - 20.32 น.	2	ฝ่ายรายการ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	ธนาคารออมสิน กระทรวงการคลัง
	เลาะรอบขอบวัง	จันทร์ - ศุกร์ 20.32 - 20.34 น.	2	บ.เวิร์ล วิชั่น จำกัด	ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระที่นั่งพิมานปฐม บ.การบินไทย จำกัด (มหาชน) บ.บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด
	ของดีที่เมืองไทย	จันทร์ 20.37 - 20.40 น.	3	บ.เบ็ดเตอร้อ อิมแพ็ค จำกัด	บ.บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด
	ฝีมือไทย	พฤหัสบดี 20.37 - 20.40 น.	3	บ.พับบลิค วิชั่น จำกัด	บ.บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด
	ร่มไม้ชายคา	จันทร์ - อังคาร 21.41 - 21.42 น.	1	บ.ทีวี อิมเมจ จำกัด	การเคหะแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย
	อาชีพศึกษาเพื่อสังคม	จันทร์ - อังคาร 21.42 - 21.43 น. พุธ - ศุกร์ 21.40 - 21.41 น.	1 1	บ.เดอะ จูโล เซเว่น จำกัด	กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) : รายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 - 22.00 น.)
ของสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า 4 สถานี พ.ศ.2541

สถานีโทรทัศน์	รายการสารคดี	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว (นาที)	บริษัทผลิตรายการ	ผู้สนับสนุนรายการ
ช่อง 9	ที่นี่มีงานทำ	พฤหัสบดี - ศุกร์ 21.41- 21.43 น.	2	บ.ไทเกอร์ กรุป จำกัด	กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม
	รัตนสังคีต	เสาร์ - อาทิตย์ 20.30 - 20.33 น.	3	ฝ่ายรายการ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	(อยู่ในระหว่างการหาผู้สนับสนุนรายการ)
	ตำนานช้างไทย	เสาร์ - อาทิตย์ 20.33 - 20.36 น.	3	บ.หนังสือพิมพ์แนวหน้า จำกัด	บ.การบินไทย จำกัด (มหาชน) บ.ยูไนเต็ด จำกัด
	เคล็ด (ไม่) ลับขั้บรดี	เสาร์ - อาทิตย์ 20.36 - 20.39 น.	3	บ.เบ็ดเตอร้อิมแพ็ค จำกัด	บ.อีซูซุ คาร์ แกลอรี่ จำกัด
	เปิดโลกอุตสาหกรรม	เสาร์ - อาทิตย์ 20.58 - 21.00 น.	2	บ.นอร์มาส แมสคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
	มีสมองต้องอย่างนี้	เสาร์ - อาทิตย์ 21.59 - 22.02 น.	3	บ.ฟุต ฟิต ฟอ ไฟว์ จำกัด	ธนาคารนครหลวงไทย

ที่มา : การผังรายการของสถานีโทรทัศน์ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541 และการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3. ผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดจำนวนผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ไว้บริษัทละ 1 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 3.1 หน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งผู้ผลิตรายการ
- 3.2 ความเกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์และผลิตรายการสารคดีของบริษัท
- 3.3 จำนวนรายการสารคดีที่มีส่วนร่วมในการผลิต

การศึกษาวิจัย จะมุ่งไปยังผู้ที่ทำงานในฝ่ายผลิตรายการของบริษัท ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งผู้ผลิตรายการที่มีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์และเขียนบทรายการเป็นหลัก หากมีหน้าที่รับผิดชอบหลายตำแหน่งจะเลือกศึกษาผู้ที่มีหน้าที่ในเชิงเทคนิค เช่น การถ่ายภาพหรือการตัดต่อมากกว่าหน้าที่จัดการโครงการผลิตรายการหรือการควบคุมและประสานงานในฝ่ายผลิต เนื่องจากการทำงานที่เป็นนักวิชาชีพนี้นักบริหาร หลังจากนั้น จึงเลือกศึกษาผู้ผลิตรายการที่ผ่านการทำงานด้านการผลิตรายการประเภทสารคดีโทรทัศน์จำนวนมากว่าบุคคลอื่น

4. รายการสารคดีโทรทัศน์ รายการสารคดีโทรทัศน์ที่จะคัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษา เกี่ยวกับการทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์โดยจำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแหล่งเงินทุนในระบบอุปถัมภ์นั้น มีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 4.1 เป็นรายการสารคดีโทรทัศน์ของบริษัท 3 บริษัทในการศึกษาวิจัย
- 4.2 เป็นรายการที่มีแหล่งเงินทุนในระบบอุปถัมภ์ ที่มีรูปแบบแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ
  - 1) การโฆษณา
  - 2) การสนับสนุนรายการโดยรัฐ
  - 3) การสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจ

4.3 เป็นรายการที่มีประเด็นในการนำเสนอใกล้เคียงกันทั้ง 3 รายการ ซึ่งขอบเขตที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในขณะนี้คือ รายการสารคดีสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นประเภทรายการสารคดีที่มีความใกล้ชิดกับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมมากที่สุด และการนำเสนอความจริงของสื่อมวลชนในเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดประเด็นวิพากษ์ขึ้นบ่อยครั้ง

รายการสารคดีในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้ผลิตรายการจะมีส่วนร่วมในการกำหนดว่ารายการที่เหมาะสมกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือรายการใด ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษารายการสารคดีโทรทัศน์ของผู้ผลิตรายการ 1 คน ต่อ 1 รายการ รวมทั้งสิ้น 3 รายการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าวิจัย ได้มาจากสถานที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.2 ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.3 ฝ่ายรายการของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7 และ 9
- 1.4 ศูนย์บริการเอกสารธุรกิจ

2. เอกสารเกี่ยวกับบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เฉพาะบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ที่ความสัมพันธ์กับระบบอุปถัมภ์ในลักษณะที่แตกต่างกัน 3 บริษัท โดยบริษัทผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ในการศึกษาวิจัยถูกเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

- 2.1 บริษัทที่มีรายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 น. - 22.00 น.) ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 และช่อง 9 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541
- 2.2 ประเภทของบริษัทตามแหล่งเงินทุนในการอุปถัมภ์รายการ แบ่งออกเป็น 3

กลุ่มคือ

- 1) การโฆษณา (advertising)
- 2) การสนับสนุนรายการ โดยรัฐ (state sponsorship)
- 3) การสนับสนุนรายการ โดยบริษัทธุรกิจเอกชน (corporate sponsorship)

ตารางที่ 3.2 : บริษัทผลิตรายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 - 22.00 น.) ของ สถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า 4 สถานี ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541 ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการโฆษณา

บริษัทผลิตรายการ	รายการสารคดี	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว (นาที)
บ. แชนนัล อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด	ไกลบ้าน	ช่อง 5 อาทิตย์ 21.10 – 21.37 น.	27
บ. คอนสแตนท์ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด	เมืองไทย side B	ช่อง 9 อาทิตย์ 20.30 – 21.00 น.	30

ตารางที่ 3.3 : บริษัทผลิตรายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 - 22.00 น.)
ของ สถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า 4 สถานี ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541
ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยรัฐ

บริษัทผลิตรายการ	รายการสารคดี	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว (นาที)
บ. พาโนรามา ด็อคคิวเมนทารี จำกัด	รากแก้วแห่งปัญญา	ช่อง 5 อังคาร-พฤหัสบดี 21.05 - 21.10 น.	5
บ. ทีวี อิมเมจ จำกัด	ร่มไม้ชายคา	ช่อง 9 จันทร์ - อังคาร 21.41 - 21.42 น.	1
บ. เดอะ จูไล เซเว่น จำกัด	อาชีวศึกษาเพื่อสังคม	ช่อง 9 จันทร์ - อังคาร 21.42 - 21.43 น.	1
		พุธ - ศุกร์ 21.40 - 21.41 น.	1
บ. ไทเกอร์กรุ๊ป จำกัด	ที่นี่มีงานทำ	ช่อง 9 พฤหัสบดี - ศุกร์ 21.41 - 21.43 น.	2
บ. นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด	เปิดโลกอุตสาหกรรม	ช่อง 9 เสาร์ - อาทิตย์ 20.58 - 21.00 น.	2

ตารางที่ 3.4 : บริษัทผลิตรายการสารคดีในช่วงเวลาตี (19.00 - 22.00 น.)
ของ สถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า 4 สถานี ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2541
ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชน

บริษัทผลิตรายการ	รายการสารคดี	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว (นาที)
บ. พาโนรามา ด็อคคิวเมนทารี จำกัด	- ประหยัดพลังงานกับ Mr.Unocal	ช่อง 5 จันทร์ 21.05 - 21.10 น.	5
	- ทะเลสีคราม	ช่อง 5 ศุกร์ 21.05 - 21.10 น.	5
บ. เบ็ตเตอร์ อิมแพ็ค จำกัด	- ของดีที่เมืองไทย	ช่อง 9 จันทร์ 20.37 - 20.40 น.	3
	- เคล็ด(ไม่)ลับขับรถดี	ช่อง 9 เสาร์ - อาทิตย์ 20.36 - 20.39 น.	3
บ. หยดน้ำ จำกัด	จดหมายเหตุกรุงศรี	ช่อง 7 ทุกวัน 20.45 - 20.47 น.	2
บ. พับบลิค วิชั่น จำกัด	ฝีมือไทย	ช่อง 9 พฤหัสบดี 20.37 - 20.40 น.	3
บ. หนังสือพิมพ์แนวหน้า จำกัด	ตำนานช้างไทย	ช่อง 9 เสาร์ - อาทิตย์ 20.33 - 20.36 น.	3
บ. ฟูด ฟีด ฟอ ไฟว์ จำกัด	มีสมองต้องอย่างนี้	ช่อง 9 เสาร์ - อาทิตย์ 21.59 - 22.02 น.	3

2.3 ลักษณะของการประกอบการของบริษัทแต่ละประเภท เลือกบริษัทที่ประกอบกิจการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เป็นธุรกิจหลัก และมีรายการสารคดีโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องดังนี้

1) บริษัทที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการโฆษณา (advertising) ได้แก่ บริษัทแปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมูนิเคชัน จำกัด

2) บริษัทที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยรัฐ (state sponsorship) ได้แก่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด

3) บริษัทที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชน (corporate sponsorship) ได้แก่ บ. พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด

อย่างไรก็ตาม จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ารายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ของบริษัท แปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมูนิเคชั่น จำกัด ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการโฆษณาเพียงรายการเดียวคือ รายการ "ทุ่งหญ้าป่าใหญ่" นั้น ปัจจุบันผู้ผลิตรายการและทีมงานสร้างสรรค์รายการ "ทุ่งหญ้าป่าใหญ่" ได้รวมตัวกันจัดตั้งบริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด ขึ้นและเปลี่ยนชื่อรายการเป็นรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ บริษัทที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการโฆษณาจึงได้แก่บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด

สำหรับประเด็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารของบริษัทนั้น แบ่งออกเป็น

- 1) ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งบริษัท
- 2) ลักษณะการประกอบกิจการของบริษัท
- 3) โครงสร้างการบริหารภายในองค์กร

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ผู้ศึกษาวิจัยจะทำการสัมภาษณ์ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับข้อมูล (Key Informant) คือ ผู้ผลิตรายการของบริษัท การวิจัยครั้งนี้ กำหนดจำนวนผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ไว้บริษัทละ 1 คนโดยมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- 3.1 หน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งผู้ผลิตรายการ
- 3.2 ความเกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์และผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์
- 3.3 จำนวนรายการสารคดีที่มีส่วนร่วมในการผลิต

จากการสำรวจตามเกณฑ์ในการเลือกแหล่งข้อมูลประเภทผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ดังกล่าวข้างต้น แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

- 1) ผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการโฆษณาได้แก่ คุณสุรียนต์ จงลีพันธุ์
- 2) ผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยรัฐได้แก่ คุณเอกรินทร์ กวยมงคล
- 3) ผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชนได้แก่ คุณกิงกาญจน์ สิงห์สมดี

4. รายการสารคดีโทรทัศน์ รายการสารคดีโทรทัศน์ที่จะคัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษามีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 4.1 เป็นรายการสารคดีโทรทัศน์ของบริษัท 3 บริษัทในการศึกษาวิจัย
- 4.2 เป็นรายการที่มีแหล่งเงินทุนในระบบอุปถัมภ์ที่มีรูปแบบแตกต่างกัน 3

ลักษณะคือ

- 1) การโฆษณา
- 2) การสนับสนุนรายการโดยรัฐ
- 3) การสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชน

4.3 เป็นรายการที่มีประเด็นในการนำเสนอใกล้เคียงกันทั้ง 3 รายการ ขอบเขตที่ได้กำหนดไว้คือ รายการสารคดีสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นประเภทรายการสารคดีที่มีความใกล้ชิดกับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมมากที่สุด และการนำเสนอความจริงของสื่อมวลชนในเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดประเด็นวิพากษ์ (critical issues) ขึ้นบ่อยครั้ง

รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1) รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการโฆษณาได้แก่ รายการ “ทุ่งแสงตะวัน”
- 2) รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการสนับสนุนรายการโดยรัฐได้แก่ รายการ “เปิดโลกทัศน์ กรอ.รักษ์สิ่งแวดล้อม”
- 3) รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชนได้แก่ รายการ “ประหยัดพลังงานกับ Mr.Unocal”

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ในการวิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 รูปแบบ คือ

- 1) ข้อกำหนดในการจ้างผลิตรายการโดยผู้อุปถัมภ์
(TOR : Term of Reference)
- 2) บทรายการ (script)
- 3) วีดิทัศน์รายการ (video tape)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ระบบอุปถัมภ์ กับ วิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์” มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ที่มีต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์และรูปแบบการใช้ประโยชน์จากรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการและรูปแบบการใช้ประโยชน์ของผู้อุปถัมภ์รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์โดยใช้แนวคิดเรื่อง “ระบบอุปถัมภ์ : การโฆษณาและการสนับสนุนรายการ”

2. การวิเคราะห์องค์กรสื่อสารมวลชนและการประสานอำนาจการควบคุมเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ และการควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ภายในบริษัทโดยใช้แนวคิดเรื่อง “องค์กรสื่อสารมวลชนและการประสานอำนาจการควบคุมในองค์กร”

3. การวิเคราะห์การทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ เป็นการวิเคราะห์การทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายใต้อิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการโดยใช้แนวคิดเรื่อง “สารคดี วิชาชีพนิยม และพาณิชย์นิยม” ซึ่งเกณฑ์การตัดสินวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการจะตัดสินจากมาตรฐานในการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์และการทำงานที่ของรายการสารคดีโทรทัศน์ประกอบกัน ดังนั้น การวิเคราะห์วิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์จึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.1 การวิเคราะห์มาตรฐานในการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ได้มาตรฐานต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) การแสวงหาความจริงอย่างละเอียดรอบด้าน
- 2) การนำเสนอความจริงอย่างสร้างสรรค์
- 3) การสร้างความจริงขึ้นอีกครั้งอย่างซื่อสัตย์และยุติธรรม

3.2 การวิเคราะห์การทำงานที่ของรายการสารคดีโทรทัศน์ รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ดีจะต้องมีการทำหน้าที่ด้านจริยธรรมในการบริการสาธารณชนดังนี้

- 1) สร้างความรู้สึกเกี่ยวข้องของสาธารณชนในประเด็นสาธารณะ
- 2) กระตุ้นให้สาธารณชนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อประเด็นปัญหา
- 3) สร้างแรงบันดาลใจในการยกระดับคุณภาพชีวิตของสาธารณชน

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาความ (descriptive) โดยเรียงลำดับข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ข้อมูลเหล่านี้จะปรากฏอยู่ใน บทที่ 4
2. การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ที่มีต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ และรูปแบบการใช้ประโยชน์ของผู้อุปถัมภ์รายการจากรายการสารคดีโทรทัศน์ ข้อมูลเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในบทที่ 5
3. การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์กรสื่อสารมวลชนและการประสานอำนาจการควบคุมภายในองค์กร ข้อมูลเหล่านี้จะปรากฏอยู่ใน บทที่ 6
4. การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ ข้อมูลเหล่านี้จะปรากฏอยู่ใน บทที่ 7
5. การนำเสนอการสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เป็นภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างระบบอุปถัมภ์กับการทำงานวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ และการทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ภายใต้อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน 3 ลักษณะ ตั้งแต่ การโฆษณา การสนับสนุนรายการโดยหน่วยงานของรัฐ และการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชน ต่อจากนั้นจึงเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไปในอนาคต